

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ
Кафедра Основ архітектури та архітектурного проектування

МАГІСТР

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан архітектурного факультету

_____ / О.В. Кашенко/

«_____» _____ 2020 року

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**МІСТОБУДІВНІ АСПЕКТИ АРХІТЕКТУРНОГО ПРОЕКТУВАННЯ ТА
РЕКОНСТРУКЦІЇ ЦИВІЛЬНИХ БУДІВЕЛЬ**

(назва навчальної дисципліни)

Освітній рівень	другий освітньо-науковий рівень	
Форма навчання	денна	
Галузь знань	19	Архітектура та будівництво
Спеціальність	191	Архітектура та містобудування
Освітня програма	Архітектура та містобудування	
Програма навчання	дисципліна самостійного вибору студента	
Обсяг дисципліни	3,0 кредити ECTS (90 академічних годин)	
Види аудиторних занять	лекції, практичні заняття	
Індивідуальні та (або) групові завдання	індивідуальне завдання	
Форми семестрового контролю	іспит	

Розробник:

Бачинська Людмила Георгіївна, кандидат архітектури, професор

1. АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Містобудівні аспекти архітектурного проектування і реконструкції житлових будинків» є складовою освітньої програми магістра (другий освітньо-науковий рівень) галузі знань 19 «Будівництво та архітектура», спеціальності 191 «Архітектура та містобудування». Ця дисципліна належить до вибіркової частини циклу професійної підготовки «Дисципліни самостійного вибору студента».

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

	години	кредити	семестр	
			II	
Всього годин за навчальним планом, з них	90	3,0	90	
Аудиторні заняття, у т.ч.	30		30	
Лекції	22		22	
Практичні заняття	8		8	
Самостійна робота, у т.ч.	60		60	
Підготовка до аудиторних занять	15		15	
Виконання індивідуального завдання	15		15	
Підготовка до іспиту	30		30	
Форма підсумкового контролю	-		іспит	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 30 до 60.

3. СТИСЛИЙ ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета – опанувати проблеми формування міського плану у просторі і часі, навчитися визначати найсуттєвіші і об'єктивні умови та чинники, що впливають на утворення міського середовища та реконструкцію окремих споруд, вміти враховувати містобудівні аспекти під час реконструкції будівель.

Основні завдання:

- засвоїти умови та особливості життєдіяльності міського організму як суцільного цілого, що змінюється з плином часу;
- ознайомитися із основними напрямками реконструкції міст;
- з'ясувати сутність передпроектного аналізу;
- ознайомитися із завданнями реконструкції комунікаційної та інженерної інфраструктури, міської тканини та міського центру;
- з'ясувати особливості формування архітектурного об'єкту як частини міського оточення, його функціональної та візуально-інформаційної взаємодії із оточенням, особливості його структуро- та формоутворення з врахуванням умов його взаємодії із оточенням.

Методи навчання: вербальний (лекція, пояснення, консультації, диспут, діалог викладача та студентів), практичний (виконання експериментальних проектних завдань, представлення концепцій з реконструкції), наочний (ілюстрації, демонстрації ілюстрацій, презентації), робота з навчальною і професійною літературою (огляд, реферування, вивчення).

Форма навчання: індивідуальна, групова.

Компетенції студентів, що формуються в наслідок засвоєння дисципліни

Інтегральна Компетентність(ІК)	Здатність розв'язувати спеціалізовані та науково-практичні завдання під час професійної діяльності в галузі архітектури і будівництва, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.
---------------------------------------	--

Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, критичного аналізу та синтезу інформації, оцінки сучасних наукових і проектних досягнень, генерування нових ідей при вирішенні практичних завдань.</p> <p>ЗК02. Здатність до генерування нових ідей на основі вивчення існуючого досвіду або інноваційного пошуку</p> <p>ЗК03. Здатність до усвідомлення значення наукової діяльності для прогресивного розвитку соціальної сфери.</p> <p>ЗК05. Здатність до матеріалізації ідей, практично застосовувати теоретичні знання.</p> <p>ЗК09. Здатність до врахування цінності навколишнього середовища і створення комфортного для людини довкілля.</p> <p>ЗК10. Здатність до накопичення інноваційних знань і використання їх в професійній діяльності.</p>
Спеціальні (фахові) компетентності спеціальності (СК)	<p>СК04. Здатність збирати, накопичувати і використовувати наукову теоретично-практичну інформацію законодавчих документів, державних будівельних норм і правил в сфері архітектури нового будівництва та реконструкції міського середовища.</p> <p>СК05. Здатність до розуміння проблем формування містобудівного середовища нових районів, типової й історичної забудови міста згідно з принципами створення комфортного і гармонійного для людини довкілля, зв'язку архітектури із соціальними процесами та врахування соціальних потреб під час процесу реконструкції оточення.</p> <p>СК09. Здатність до розуміння теорії реконструкції, розробки планів комплексної реконструкції середовища, реконструкції історичної забудови.</p>
Програмні результати навчання	
Знання (ЗН)	<p>ПР01. Реалізувати знання основних понять, термінів і значень професійної мови спілкування в сфері формування містобудівного середовища.</p> <p>ПР04. На основі отриманих теоретичних знань виявляти фактори і вимоги що визначають основні напрямки формування архітектурно-містобудівного середовища на територіях, що підлягають реконструкції.</p> <p>ПР05. Формувати практичні підходи до здійснення проектів реконструкції міського середовища.</p> <p>ПР07. Володіти знаннями нормативної бази для створення проектів з реконструкції міського середовища.</p>
Уміння (УН)	<p>ПР18. Вміти організувати презентації для професійної аудиторії з метою обґрунтування власної проектною пропозиції.</p> <p>ПР22. Вміти виконувати практичні і проектні завдання згідно встановленого графіку виконання робіт.</p>
Комунікація (КОМ)	<p>ПР23. Приймати участь в публічних обговореннях творчих робіт і проектів.</p>
Автономія і відповідальність (АіВ)	<p>ПР23. Здатність формулювати власні авторські висновки, пропозиції та рекомендації на основі аналізу підсумків творчої праці, вивчення літературних джерел та експериментального проектування</p>

СТРУКТУРА (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН) ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістовних модулів і тем	Кількість годин				
	усього	Л	Пр	Лаб	Ср
Модуль 1. Містобудівні аспекти реконструкції					
Змістовий модуль 1. Основи реконструкції міст					
Тема 1. Вступ. Історичні міста України та завдання їх комплексної реконструкції і розвитку.	2	2	-	-	-
Тема 2. Особливості життєдіяльності міста як суцільного організму, що змінюється з плином часу	4	4	-	-	-
Разом за змістовним модулем 1	6	6	-	-	-
Змістовий модуль 2. Проблеми реконструкції міських територій.					
Тема 3. Передпроектні дослідження міста, що реконструюється.	2	2	-	-	-
Тема 4. Реконструкція комунікаційної та інженерної інфраструктури як суцільного міського каркасу із ієрархічною побудовою.	2	2	-	-	-
Тема 5. Транспортна інфраструктура міста, взаємозв'язок функціональних і транспортних проблем міста та реконструкція транспортної інфраструктури.	2	2	-	-	-
Тема 6. Реконструкція міської тканини (житлових територій та системи громадського обслуговування).	2	2	-	-	-
Тема 7. Основи реконструкції міського центру	2	2	-	-	-
Тема 8. Розвиток й удосконалення містобудівної композиції, функціональна та композиційна структура міста як єдине ціле	2	2	-	-	-
Разом за змістовним модулем 2	12	12	-	-	-
Змістовний модуль 3. Містобудівні аспекти реконструкції окремої споруди.					
Тема 9. Міський архітектурний об'єкт як частина міського оточення, визначення умов, що впливають на його формування	2	2	-	-	-
Тема 10. Особливості функціональної та візуально-інформаційної взаємодії об'єкту і середовища та особливості його структуро- та формоутворення з огляду на умови взаємодії із оточенням	2	2	-	-	-
Разом за змістовним модулем 3	4	4	-	-	-

Змістовний модуль 4. Застосування теоретичних знань під час виконання практичних завдань					
Практичне заняття 1. Аналіз території мікрорайону, транспортних і пішохідних шляхів. Визначення містобудівних ситуацій.	3	-	2	-	1
Практичне заняття 2. Пропозиція з методів реконструкції забудови мікрорайона	3	-	2	-	1
Практичне заняття 3. Пропозиції з реконструкції прилеглих до міської площі вулиць з метою визначення простору площі в міському середовищі.	3	-	2	-	1
Практичне заняття 4. Пропозиція з реконструкції міської площі як міського центру спілкування населення певного функціонального напрямку.	3	-	2	-	1
Разом за змістовним модулем 4	12		8		4
Виконання індивідуального завдання	15				15
Підготовка до іспиту	30				30
Усього годин	90	22	8		60

5. ЛЕКЦІЙНИЙ КУРС

№	Тема занять	К-ть годин
1	Огляд лекційного курсу. Програма і структура дисципліни. Організація навчального процесу по дисципліні. Вступ. Історичні міста України та завдання їх комплексної реконструкції і розвитку. Загальні визначення, основні напрямки реконструкції.	2
2	Особливості життєдіяльності міста як суцільного організму, що змінюється з плином часу. Сучасні потреби і тенденції у формуванні міського простору.	2
3	Етапи розвитку міста і відповідність їх організації сучасним потребам. Функціональна та візуальна структура планування міської території.	2
4	Передпроектні дослідження міста, що реконструюється, для уяви міста як суцільного цілого в його поліфункціональності та впливу історичних нашарувань.	2
5	Реконструкція комунікаційної та інженерної інфраструктури як суцільного міського функціонального та візуального каркасу із ієрархічною побудовою.	2
6	Транспортна інфраструктура міста, взаємозв'язок функціональних і транспортних проблем міста та реконструкція транспортної інфраструктури. Вплив транспортних зв'язків на подальший розвиток	2

	планувальної системи міста	
7	Реконструкція міської тканини (житлових територій та системи громадського обслуговування). Типи містобудівних ситуацій та їхній вплив на вибір методів реконструкції житлових та громадських будівель	2
8	Основи реконструкції міського центру. Принципи формування міського центру та методи і засоби індивідуалізації формування його об'ємно-просторової композиції	2
9	Розвиток й удосконалення містобудівної композиції, функціональна та композиційна структура міста як єдине ціле	2
10	Міський архітектурний об'єкт як частина міського оточення, визначення умов, що впливають на його формування. Функціональні та візуальні зв'язки окремого архітектурного об'єкта з довкіллям.	2
11	Особливості функціональної та візуально-інформаційної взаємодії об'єкту і середовища та особливості його структуро- та формоутворення з огляду на умови взаємодії із оточенням	2
	Усього годин	22

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№	Тема занять	К-ть годин
1	Аналіз території мікрорайону, транспортних і пішохідних шляхів. Визначення містобудівних ситуацій.	2
2	Пропозиція з методів реконструкції забудови мікрорайона.	2
3	Пропозиції з реконструкції прилеглих до міської площі вулиць з метою визначення простору площі в міському середовищі.	2
4	Пропозиція з реконструкції міської площі як міського центру спілкування населення певного функціонального напрямку.	2
	Усього годин	8

Кожне практичне заняття відбувається у вигляді самостійної роботи за темою – клаузури, якість виконання якої свідчить про рівень засвоєння матеріалу лекцій. Поступове виконання усіх завдань сприятиме накопиченню знань з основ структуроутворення та реконструкції житлових будинків в різних умовах і навичок проектування. Засвоєна програма у вигляді усіх клаузур є індивідуальним завданням студента. Достатній рівень виконаних клаузур є підставою для допуску студента до іспиту.

7. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Навчальним планом не передбачені

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

Самостійною роботою передбачено опрацювання лекцій та практичних занять, а також виконання індивідуальної роботи та підготовка до іспиту

№	Тема занять	К-ть годин
1	Самостійне освоєння матеріалу по окремих темах	
2	Підготовка до практичних занять	4
3	Розроблення графічно-аналітичного завдання та оформлення для здавання на оцінку	26
4	Підготовка до іспиту	30
	Разом	60

9. ЗМІСТ ГРАФІЧНО-АНАЛІТИЧНОЇ РОБОТИ

№	Назва етапів виконання графічно-аналітичної роботи	К-ть годин
	Графічно-аналітична завдання з Містобудівних аспектів реконструкції являє собою роботу з навчання передпроектному аналізу за темою поточного курсового архітектурного проекту і виконується у 2-му (10-му) семестрі освітньо-професійної підготовки на рівні магістра-науковця, обсяг – 7 аркушів формату А3 або 2 аркуші формату А1 та тексту анотацій, пояснювань до конкретного завдання на 4-5 сторінках, зміст подається у вигляді схем планувань, експлікацій до аналітичної частини і невеличкого тексту пояснень до кожного етапу передпроектного аналізу разом з висновками	
1	Визначення системи зонування міста і сформованої архітектурно-просторової композиції та ролі в ній об'єкту, що проектується, розташування пам'ятників архітектури, історії, найзначніших функціональних та візуальних домінант в радіусі 3 км від архітектурного об'єкту, що проектується, та безпосередньо навколо ділянки забудови.	3
2	Аналіз сформованої транспортної мережі, її ієрархії та визначення ролі архітектурного об'єкту, що проектується, в системі міського каркасу. Участь ділянки архітектурного об'єкту в системі міського каркасу та її складові. Реорганізація міського каркасу в районі забудови	3
3	Аналіз сформованої пішохідної системи та визначення ролі архітектурного об'єкту, що проектується, в загальній системі міської пішохідної інфраструктури. Участь ділянки архітектурного об'єкту, що проектується, в	4

	системі міської пішохідної інфраструктури та її складові. Реорганізація міської пішохідної інфраструктури в районі забудови.	
4	Аналіз міської системи культурно-побутового обслуговування. Визначення ролі архітектурного об'єкту, що проектується, в міській системі КПО. Пропозиції щодо коригування системи КПО в районі ділянки забудови.	4
5	Аналіз функціональної структури архітектурного об'єкту, що проектується. Встановлення схеми взаємодії основних функціональних блоків приміщень, їх обов'язкових та бажаних зв'язків. Визначення особливостей його функціонального зонування на плані та розрізі з врахуванням специфіки розміщення ділянки забудови на плані міста.	4
6	Аналіз умов візуального сприйняття архітектурного об'єкту, що проектується, з головних та другорядних шляхів руху реципієнтів з врахуванням швидкості, кута, осі візуального сприйняття, поступовості підходу, під'їзду і т.п.	4
7	Аналіз напрямків об'ємно-просторового вирішення архітектурного об'єкту, що проектується, з врахуванням оптимальної функціонально-просторової та композиційної його структури, оптимальних функціональних та візуально-інформаційних зв'язків із оточенням. Вибір найліпшого варіанту та його опрацювання в зовнішньому вигляді.	4
	Разом	26

10. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Під час вивчення матеріалу використовуються наступні методи:

1. Метод комплексної оцінки чинників та умов, що впливають на архітектурний об'єкт.
2. Аналітичний метод відносно обумовлення впливу певного чинника на архітектурний об'єкт, що розглядається.
3. Порівняльно-аналітичний для виявлення масштабу співставлення людини та її архітектурного середовища.

11. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

1. Обов'язкова участь студентів у практичних заняттях, які являють собою аналіз певних окремих питань за темою заняття і розроблення пропозицій у графічній формі.
2. Виконання графічно-аналітичної роботи є прикладом здатності проведення студентом передпроектного аналізу до архітектурного проекту.

3. Підсумковий іспит у 2 (10) семестрі відбувається у вигляді клаузури, що виконується на трьох аркушах паперу форматом А1 в аудиторії, попередня підготовка міститься у вигляді збору матеріалів до вирішення проблеми, що запропонована до розгляду - впродовж трьох днів.

Тема клаузури визначається як спроба вирішити одну з містобудівних проблем для м. Києва.

12. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Успішність студента оцінюється за допомогою 100-бальної системи.

Поточний контроль:

- відвідування всіх лекцій, активна робота, бажана наявність конспекту лекцій – 22 балів (по 2 бали за кожну лекцію);

- успішна праця під час практичних занять, виконання клаузур в аудиторії за завданою темою на практичних заняттях – 8 балів (по 2 бали за кожне практичне заняття).

Розроблення графічно-аналітичного завдання – 15 балів. Виконання клаузури під час іспиту 55 балів.

Загальна оцінка складається із суми поточного контролю та підсумків екзаменаційного контролю.

Розподіл балів для дисципліни з формою контролю «іспит»

Поточне оцінювання				Іспит	Сума
Модуль 1. Містобудівні аспекти архітектурного проектування та реконструкції цивільних будівель					
Змістовий модуль № 1	Змістовий модуль № 2	Змістовий модуль №3	Письмові відповіді по білетах (замість графічно-аналітичного завдання) ¹	55	100
Графічно-аналітичне завдання - 15					
8	18	4	До 10		

Відповідність підсумкових рейтингових оцінок у відсотках оцінкам за національною шкалою та шкалою ECTS

Відсотки підсумкової оцінки	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Пояснення
90-100	Відмінно	A	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані лише з незначною кількістю помилок.
82-89	Добре	B	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані вище середнього рівня з кількома помилками.
75-81		C	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані вірно з певною кількістю суттєвих помилок.
67-74	Задовільно	D	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані непогано, але зі значною кількістю недоліків.
60-66		E	Кредит зараховано. Виконання контрольних

¹ Лише для тих студентів, хто порушував навчальну дисципліну.

			заходів задовольняє мінімальним критеріям.
35–59		FX	Кредит не зараховано. Студенту надається можливість скласти оговорені контрольні заходи для поліпшення підсумкової оцінки
1–34	Незадовільно	F	Кредит не зараховано. Студент повинен повторно освоювати навчальний матеріал дисципліни (модуля).

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Методичне забезпечення

1. Містобудівні аспекти реконструкції. Навчальна програма та методичні вказівки до вивчення дисципліни спецдисципліни для студентів спеціальності 7.120102 «Архітектура будівель і споруд» за спеціалізацією «Реконструкція і реставрація» (укладач: канд. арх., проф. Л.Г.Бачинська – К: КНУБА, 2008, 49 с.

2. Копії білетів для виконання екзаменаційної роботи зі спецдисципліни «Містобудівні аспекти реконструкції» (навчальний семестр 11) для спеціалістів та магістрів спеціальності 7.8.06010201 «Архітектура будівель і споруд», спеціалізації «Реконструкція і реставрація пам'яток архітектури».

13. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Бачинская Л.Г. Архітектура житла. – К.: Грамота, 2004.
2. Бачинська, Л. Г. Містобудівні аспекти реконструкції. – Київ : КНУБА, 2008. – 48 с.

3. Ключніченко Є.Є. Реконструкція житлової забудови. Техніко-економічне обґрунтування: Навч. посіб. для вузів / Київськ. нац. ун-т буд-ва і арх-ри. – Київ : [б.в.], 2000. – 247с.
4. Федоров В.В. Реконструкция и реставрация зданий: Учебник для средн. учеб. заведен. – М. : ИНФРА-М, 2006. – 207с. : ил. – Библиогр.:с.205
5. Реконструкция зданий и сооружений: Учеб. пособие для строит. спец. вузов / А.Л.Шагин и др.; Под ред. А.Л.Шагина. – Москва : Высш. школа, 1991. – 352с.
6. Касьянов В.Ф. Реконструкция жилой застройки городов: Учеб. пособие. – М. : АСВ, 2005. – 223с.
7. Асаул А.Н. Реконструкция и реставрация объектов недвижимости: Учебник / Под ред. А.Н.Асаула. – СПб. : Гуманистика, 2005. – 283с.
8. О.И. Пруцын, Б. Ромашевский, В. Борусевич. Архитектурно-историческая среда. – М.: Стройиздат, 1990.
9. Технічна експлуатація, реконструкція і модернізація будівель: Навч. посібник для студ. вищ. навч. закл. / За ред. А.І.Гавриляка; Нац. ун-т "Львівська політехніка". – Львів : Вид-во Нац. ун-ту "Львів. політехніка", 2006. – 538с
10. Реконструкция центров исторических городов. – М.: Стройиздат, 1987.
11. Основи реконструкції будівель і споруд. – Львів : Вид-во Львівської політехніки, 2010.
12. Методика реконструкции городов. – М.: Стройиздат, 1975.
13. В.А Сосновский. Планировка городов. Реконструкция и модернизация зданий и комплексов. – М.: Высшая школа, 1988.
14. Миловидов Н.Н. Реконструкция жилой застройки: учеб. пособие / Н.Н.Миловидов [и др.]. – Москва : Высш.шк., 1980. – 240 с.

Допоміжна

15. Ю.В. Ранинский. Памятники архитектуры и градостроительства. – М.: Высшая школа, 1988.
16. Ю.М. Моисеев, В.Т. Шимко. Общественные центры. – М.: Высшая школа, 1987.
17. А.В. Крашенинников. Жилые кварталы. – М.: Высшая школа, 1988.
18. А.Н. Белкин. Городской ландшафт. – М.: Высшая школа, 1987.
19. Н.Н. Миловидов, Б.Я. Орловский. Жилые здания. М.: Высшая школа, 1987.
20. В.В. Ауоров. Общественные здания. – М.: Высшая школа, 1988.
21. Проблемы функционирования различных типов исторически сложившейся среды в современном городе. – Обзор ЦНТИ, выпуск 6. - М.: 1990.
22. Реконструкция исторических районов городов Прибалтики и Севера-Запада. – Обзор ЦНТИ, выпуск 4. - М.: 1990.
23. Вопросы использования историко-культурного наследия при реконструкции городов. – Обзор ЦНТИ, выпуск 3. - М.: 1990.

24. Памятники градостроительства и архитектуры Украины. Т.1-4, К.:
Будивельник, 1983-1986.

Інформаційні ресурси

1. <http://library.knuba.edu.ua/>
2. <https://mon.gov.ua/ua>

Розробник _____

Л.Г. Бачинська

Силабус затверджено на засіданні кафедри Основ архітектури та архітектурного
проекування

Протокол № від « » 2020